

สวค. 3/500
วันที่ 26/ม.ย.55
เวลา 14:30 น.

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส5189
รับที่ : ธ4493/55
วันที่ : 26 เม.ย. 55 เวลา : 13:37

ที่ กต ๑๐๐๒/๕๕๕

กระทรวงการต่างประเทศ
ถนนศรีอยุธยา กทม. ๑๐๕๐๐

๒๕๕๕ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง การรับรองผลการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของไทยภายใต้กลไก Universal Periodic Review โดยการประชุมคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ สมัยที่ ๑๙

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

ด้วยกระทรวงการต่างประเทศขอรายงานการรับรองผลการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของไทยภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) โดยการประชุมคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (United Nations Human Rights Council – HRC) สมัยที่ ๑๙ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ณ นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส และการรับข้อเสนอแนะมาปฏิบัติ เพื่อให้คณะรัฐมนตรีโปรดทราบ ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑) เรื่องเดิม

๑.๑ เมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ ไทยได้นำเสนอรายงานสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศต่อคณะทำงาน UPR สมัยที่ ๑๒ ที่นครเจนีวา โดยมีนายสีหศักดิ์ พวงเกตุแก้ว ปลัดกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งขณะนั้นดำรงตำแหน่งเอกอัครราชทูต ผู้แทนถาวรไทยประจำสหประชาชาติ ณ นครเจนีวา เป็นหัวหน้าคณะผู้แทนในฐานะผู้แทนพิเศษของรัฐบาลไทย โดยประเทศไทยได้รับข้อเสนอแนะจากประเทศต่างๆ จำนวน ๑๗๒ ข้อ ซึ่งไทยยอมรับข้อเสนอแนะได้โดยจำนวน ๑๐๐ ข้อ ซึ่งเป็นเรื่องที่สอดคล้องกับท่าทีและการดำเนินการของไทย ส่วนข้อเสนอแนะอีก ๗๒ ข้อ ไทยขอนำกลับมาพิจารณาก่อนที่จะแจ้งท่าทีให้ HRC ทราบ

๑.๒ เมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ คณะรัฐมนตรี (๑) รับทราบผลการนำเสนอรายงานของไทยเมื่อวันที่ ๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ และท่าทีไทยต่อข้อเสนอแนะ ๑๐๐ ข้อ ที่ไทยให้การรับรองแล้ว (๒) เห็นชอบท่าทีไทยต่อข้อเสนอแนะจำนวน ๗๒ ข้อและเหตุผลประกอบ (๓) เห็นชอบให้กระทรวงการต่างประเทศปรับเปลี่ยนคณะกรรมการกำกับดูแลการจัดทำรายงานประเทศภายใต้กลไก UPR เป็น “คณะกรรมการกำกับดูแลการจัดทำรายงานประเทศและติดตามการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะภายใต้กลไก UPR” โดยมีปลัดกระทรวงการต่างประเทศเป็นประธาน และ (๔) มอบหมายให้ส่วนราชการต่างๆ ในคณะกรรมการฯ จัดทำแผนการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะและคำมั่นที่เกี่ยวข้องโดยกระทรวงการต่างประเทศจะได้นำมาจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการตามข้อเสนอแนะและคำมั่นUPR ในภาพรวม

/ ๒) การรับรอง...

๒) การรับรองผลการทบทวนสถานการณ์ของไทยโดยที่ประชุม HRC

เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ คณะผู้แทนไทย นำโดยนายสีหศักดิ์ฯ ในฐานะผู้แทนพิเศษของรัฐบาลไทย ได้เข้าร่วมการประชุม HRC สมัยที่ ๑๙ ที่นครเจนีวา ซึ่งมีการพิจารณารับรองผลการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของไทย สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

๒.๑ หัวหน้าคณะผู้แทนไทยกล่าวถ้อยแถลงว่า ไทยสามารถรับข้อเสนอแนะบางส่วนหรือทั้งหมดจำนวน ๓๔ ข้อจาก ๗๒ ข้อที่ไทยยังไม่ได้แสดงท่าที ทำให้ไทยรับข้อเสนอแนะภายใต้กลไก UPR ทั้งหมดจำนวน ๑๓๔ ข้อ โดยไทยให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ได้ให้การรับรอง และการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในกระบวนการ UPR นอกจากนี้ หัวหน้าคณะฯ ได้แจ้งความคืบหน้าในการดำเนินการตามข้อเสนอแนะและคำมั่นของไทย อาทิ การลงนามในอนุสัญญาว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการหายสาบสูญโดยถูกบังคับ และการเชิญผู้เสนอรายงานพิเศษของ HRC เยือนไทย ๓ คน ได้แก่ ผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยสิทธิในการเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยและสุขอนามัย ผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการทรมาน และการปฏิบัติหรือการลงโทษอื่นที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำแย่ศักดิ์ศรี และผู้เสนอรายงานพิเศษว่าด้วยการขายเด็ก โสเภณีเด็ก และสื่อลามกที่เกี่ยวกับเด็ก

๒.๒ ประเด็นที่มีการหยิบยก

ประเทศต่างๆ ชื่นชมการดำเนินการของไทยในด้านต่างๆ โดยไม่มีประเทศใดที่ได้กล่าวถ้อยแถลงแสดงความกังวลเกี่ยวกับประเด็นด้านสิทธิมนุษยชนในประเทศไทย

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ขอให้รัฐบาลเสริมสร้างความเข้มแข็งของหลักนิติธรรม และการให้ความคุ้มครองเป็นพิเศษกับกลุ่มเปราะบาง และขอให้รัฐบาลดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การรับข้อเสนอแนะเรื่องการยกเลิกโทษประหารชีวิต เสรีภาพในการแสดงออก ผู้ลี้ภัย และการเข้าเป็นภาคีธรรมนูญกรุงโรมว่าด้วยศาลอาญาระหว่างประเทศ องค์กรเอกชน แสดงความยินดีกับการรับข้อเสนอแนะและการประกาศคำมั่นของไทย แต่ยังมีข้อห่วงกังวลในประเด็นต่างๆ อาทิ เสรีภาพในการแสดงความเห็นและการแสดงออก เหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมือง สถานการณ์ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ การส่งกลับผู้แสวงหาที่พักพิงและผู้ลี้ภัยไปสู่ที่ที่อาจได้รับอันตราย แรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน และการคุ้มครองสิทธิของกลุ่มต่างๆ ในสังคม

๒.๓ การชี้แจงข้อห่วงกังวล – หัวหน้าคณะฯ กล่าวถ้อยแถลงชี้แจงประเด็นต่างๆ ได้แก่ เหตุการณ์ความไม่สงบทางการเมือง กฎหมายพิเศษด้านความมั่นคง อนุสัญญาว่าด้วยสถานภาพผู้ลี้ภัย ค.ศ. ๑๙๕๑ และพิธีสาร ค.ศ. ๑๙๖๗ แรงงานโยกย้ายถิ่นฐาน โทษประหารชีวิต และเสรีภาพในการแสดงออก กฎหมายหมิ่นพระบรมเดชานุภาพ และพระราชบัญญัติการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

๒.๔ ผลการประชุม – ที่ประชุม HRC สมัยที่ ๑๙ รับรองรายงานคณะทำงาน UPR เกี่ยวกับผลการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยโดยฉันทามติ

/ ๒.๕ ข้อสังเกต...

๒.๕ ข้อสังเกต การรับรองผลการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยในการประชุมครั้งนี้ ถือเป็นการเสร็จสิ้นกระบวนการนำเสนอรายงานของไทยภายใต้กลไก UPR รอบแรก โดยการดำเนินการต่อไป คือ การขับเคลื่อนการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะที่ไทยให้การรับรองให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม ทั้งนี้ กระทรวงการต่างประเทศจะดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๕ โดยจะจัดการประชุมคณะกรรมการ UPR เพื่อเริ่มกระบวนการจัดทำแผนปฏิบัติการเพื่อดำเนินการตามข้อเสนอแนะอย่างเป็นระบบต่อไป

๓) เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี/ข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ประเทศไทยมีพันธกรณีที่จะต้องปฏิบัติตามข้อเสนอแนะภายใต้กลไก UPR ที่ไทยให้การรับรอง รวมทั้งคำมั่นโดยสมัครใจที่ไทยได้ประกาศไว้ โดยจะต้องรายงานความคืบหน้าในการดำเนินการดังกล่าวเมื่อไทยเข้าสู่การทบทวนภายใต้กลไก UPR ในรอบที่สองในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ นอกจากนี้ ไทยได้ประกาศที่จะนำเสนอรายงานครึ่งเทอมให้สหประชาชาติทราบ คือ ภายในอีกประมาณ ๒ ปี ดังนั้น จึงเสนอให้คณะรัฐมนตรีรับทราบเพื่อให้หน่วยราชการไทยที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติตามข้อเสนอแนะดังกล่าวได้ตระหนักถึงภารกิจในด้านนี้ และผลักดันข้อเสนอแนะให้เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป ทั้งนี้ เรื่องนี้ไม่เข้าข่ายมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญฯ เนื่องจากเป็นการปฏิบัติตามพันธกรณีที่ไทยมีอยู่แล้ว

๔) ความเร่งด่วนของเรื่อง

กระทรวงการต่างประเทศขอให้นำเสนอเรื่องนี้ต่อคณะรัฐมนตรีในโอกาสแรก

๕) ประเด็นที่เสนอคณะรัฐมนตรี

กระทรวงการต่างประเทศขอเรียนเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อรับทราบการรับรองผลการทบทวนสถานการณ์สิทธิมนุษยชนของประเทศไทยภายใต้กลไก UPR และการรับข้อเสนอแนะมาปฏิบัติของไทยรวมทั้งหมดจำนวน ๑๓๔ ข้อ ในการประชุมคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ สมัยที่ ๑๙ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ ที่นครเจนีวา (ตามนัยข้อ ๒)

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไปด้วย จักขอบคุณมาก

ขอแสดงความนับถือ

(นายสุรพงษ์ โตวิจักษณ์ชัยกุล)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ

กรมองค์การระหว่างประเทศ

กองการสังคม

โทร. ๐ ๒๒๐๓ ๕๐๐๐ ต่อ ๑๒๒๔๖ (แคทรีเยา)

โทรสาร ๐ ๒๖๔๓ ๕๐๖๔